

Av. Eser RÜZGAR

Marka Hakkının İnternet Reklamcılığı Yoluyla İhlali ve Sorumluluk Rejimi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1
1 § REKLAMLAR VE İNTERNET REKLAMCILIĞI.....	5
I. Genel Olarak Reklam	5
A. Reklam Kavramı ve Hukuki Niteliği.....	5
B. Reklamın Unsurları ve Çeşitleri	7
C. İnteraktif Reklamcılık	10
II. İnternet Reklamcılığı ve Uygulama Modelleri	15
A. Genel Olarak.....	15
B. Uygulama Modelleri.....	17
1. Hedef Web Sitesi (Destination Web Site)	17
2. Arama Motoru Reklamcılığı.....	17
3. Banner Reklamcılığı.....	18
4. E-Mail Reklamları.....	18
5. İstenmeyen E-mailler (Spamming)	19
6. Online Sponsorluk	19
7. Oyun reklamcılığı (Advergame).....	20
2 § MARKANIN REKLAMLARDA KULLANIMI.....	21
I. Marka Kavramı ve Hakkı	21
A. Marka Kavramı	21

1. Markanın Unsurları.....	24
a. Markada Esaslı Unsur.....	25
b. Markada Yardımcı Unsur	25
c. Betimleyici İşaretler.....	26
d. Serbest İşaretler.....	27
e. Kullanılma Sonucu Ayırt Edici Hale Gelen İşaretler	28
2. Bütünlük İlkesi.....	30
B. Marka Hakkı ve Hukuki Niteliği.....	31
II. Markanın Reklam İşlevi ve Koruma Kapsamı	33
A. Genel Olarak Markanın İşlevleri.....	33
1. Ayırt Etme İşlevi.....	35
2. Köken Belirtme İşlevi.....	36
3. Garanti İşlevi	39
B. Reklam İşlevi.....	40
C. Markanın Koruma Kapsamı	42
1. Koruma Kapsamındaki İşaretler	43
2. Bağlantı İhtimali ve Karıştırma Tehlikesi Kavramı.....	43
a. Karıştırma Tehlikesi Türleri.....	44
aa. Doğrudan (dar anlamda) karıştırma tehlikesi	44
bb. Dolaylı karıştırma tehlikesi.....	45
cc. Geniş Anlamda Karıştırma Tehlikesi.....	45
dd. Bağlantı İhtimali ve Karıştırma Tehlikesi	
Arasındaki İlişki.....	46
b. Karıştırma Tehlikesinin Unsurları.....	48
aa. Aynı/Benzer İşaretler	49
bb. Aynı/Benzer Mal veya Hizmetler.....	50
cc. Alıcı Kitleleri.....	56
dd. Markanın Tanınmışlık Düzeyi	63
c. Avrupa Adalet Divanı Kararlarında “Karıştırılma	
Tehlikesi” Kavramı	63
d. Yargıtay Kararlarında “Karıştırılma Tehlikesi”	
Kavramı	65
3. Tescilli Markanın Ticari Etki Yaratacak Şekilde	
İnternet Ortamında Kullanılması	67

---

a. Genel Olarak.....	67
b. Markanın İnternette Meşru Bağlantı Olmaksızın Kullanımı	68
c. İnterette İşaretin Markasal Kullanımı ve Markanın Ticari Etki Doğurması	70
aa. Genel Olarak.....	70
bb. Ticari Söylem Doktrini ve Örtülü Reklamlarda Marka Kullanımı	71
cc. Markanın İnternette Ticari Kullanımı Kavramı	75
dd. Markasal Kullanımına İlişkin Avrupa Adalet Divanı Kararları	79
ee. Markanın İnternette Dürüst Ticari Uygulamalara Uygun Kullanımı	82
ff. Markanın İfade Özgürlüğü Kapsamında Kullanılması.....	86
d. Markanın Aynısının veya Benzerinin İnternet Üzerinde Kullanılması	88
e. İnternet Üzerinde Kullanılan İşaret ile Markanın Aynı veya Benzer Mal veya Hizmet Sınıflarına Hitap Etmesi.....	89
4. Tanınmış Marka Bakımından Korumanın Kapsamı	90
a. Ayırt Etme Gücünün İstismarı.....	91
b. Marka İtibarının İstismarı.....	92
c. İmaj Transferi	93
d. Sonuç	95
III. Marka Hakkının Tükenmesi İlkesinin İstisnası Olarak Markanın Reklamlarda Kullanılması.....	97
A. Tanımı	97
B. Çeşitleri.....	98
1. Ülkesel Tükenme İlkesi	99
2. Bölgesel Tükenme İlkesi.....	99
3. Uluslararası Tükenme İlkesi.....	100
4. Türk Hukukundaki Durum	100
C. Kořulları	103

1. Ticaret Markası Olma Zorunluluğu	103
2. Marka Sahibinin İzniyle Piyasaya Sunulması.....	104
a. Markalı Malın Piyasaya Sunulması ve Sunulduğu Yer Kavramları	104
b. Marka Sahibinin İzni.....	105
aa. İkinci El Yazılımların Satışı Marka Sahibinin İzni Olmadığı Gerekçesiyle Engellenebilir mi?	107
D. İstisnaları: Markanın Reklamlarda Kullanılmasının Tükenme İlkesi Açısından Bir Sınırı Var mıdır?.....	110
1. Markanın Reklamlarda Kullanılması	111
a. Mal ve Reklam Arasında Orantılılık Olması	112
b. Reklamların Markanın Saygınlığına Uygun Olması	113
2. Malın Değiştirilmesi veya Kötüleştirilmesi.....	116
3. Malların Yeniden Paketlenmesi	116
3 § SORUMLULUK REJİMİ.....	117
I. İnternet Alanında Hukuken Sorumlu Tutulabilecek Süjeler	117
A. Genel Olarak.....	117
B. Erişim Sağlayıcı.....	121
C. Yer Sağlayıcı	122
D. İçerik Sağlayıcı	125
II. Sorumluluk Rejimi.....	125
A. AB Hukuku Açısından	126
B. ABD Hukuku Açısından.....	132
C. Türk Hukuku Açısından.....	138
1. 6102 Sayılı TTK Açısından.....	138
2. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (Tasarı) Açısından	141
D. İnternet Yer Sağlayıcılara Genel Bir Yükümlülük Yüklenemeyeceğine İlişkin Bir Karar İncelemesi: Scarlet Extended SA v. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM).....	145

---

a. Genel Olarak İnternet Servis (Yer) Sağlayıcıların Denetim Yükümlülüğü	145
b. Divan Kararı	146
III. Arama Motoru Reklamcılığı.....	149
A. Genel Olarak	149
1. AdWords (Keyword Advertising)	153
a. Genel Olarak.....	153
b. AdWords – Megatag Ayrımı	157
c. Adwords’ün Marka Hukuku Açısından Kullanımı. 160	
aa. İşaretin Ticari Etki Doğuracak Şekilde Kullanımı.....	161
bb. AdWords’ün Dürüst Ticari Uygulama İçinde Kullanımı.....	166
d. AdWords Reklamların Karşılaştırmalı Reklamdan Farkı.....	169
B. İşaretin AdWords Olarak Markasal Kullanımı ve Sorumluluk Rejimi.....	176
1. Reklam Veren Açısından	176
a. Markanın İşlevi Açısından Adwords Kullanımı	183
b. Sorumluluğun Normatif Dayanakları	187
2. Arama Motoru Açısından.....	188
a. İşaretin Arama Motorunca Marka Olarak Kullanımı Nedeniyle Arama Motorunun Sorumluluğu.....	189
b. İşaretin Müşteriler (Reklam Veren) Tarafından Arama Motoru Aracılığıyla Kullanımı Nedeniyle Arama Motorunun Sorumluluğu.....	191
aa. AB Hukuku Açısından	192
bb. ABD Hukuku Açısından.....	195
cc. Türk Hukuku Açısından.....	196
C. Avrupa Adalet Divanı ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Verilmiş Bazı İlk Derece Mahkemeleri Kararları	201
1. Road Tech Computer Systems Limited v. Mandata davası	201
2. Google Inc. v Louis Vuitton Malletier SA	202

3. Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpenschule Edi Koblmüller GmbH v. Günther Guni ve trekking. at Reisen GmbH, ...	208
4. Portakabin Ltd, Portakabin B.V. v Primakabin B.V. davası	209
D. ABD Federal ve Bölge Mahkemeleri Kararı.....	210
1. Playboy Enterprises Inc. v. Calvin Designer Label, Calvin Fuller, and Calvin Merit, davası	210
2. Niton Corp. v. Radiation Monitoring Devises, Inc. davası	211
3. Brookfield Commc'ns, Inc. v. West Coast Entm't Corp. davası	212
4. Playboy Enterprises, Inc. v. Welles davası,.....	216
5. 1-800 Contacts, Inc. v. WhenU.com and Vision Direct, Inc., davası	218
6. 800-JR Cigar, Inc. v. Goto.com, Inc.	220
7. Designer Skin LLC v. S & L Vitamins, Inc.,.....	221
8. Google Inc. v. American Blind & Wallpaper Factory, Inc.....	223
9. Google Inc. v. American Blind & Window Factory, Inc. davası	224
10. Merck & Co., Inc., et al. v. Mediplan Health Consulting, Inc., davası.....	226
11. Playboy Enterprises, Inc. v. Netscape Communications Corp., ...	228
12. Rescuecom Corp. v. Google, Inc.....	230
13. Network Automation, Inc. v. Advanced Systems Concepts, Inc.,.....	232
IV. İstenmeyen Seri E-Mailer (Spamming)	236
A. Genel Olarak.....	236
1. ABD Hukuku Açısından.....	239
a. ABD Georgia Eyalet Mahkemesinde görülen Biblio Tech Ltd v Benckmark Print Suplly davası	243

b. United States of America v. Cyberheat, Inc. davası .	244
2. AB Hukuku Açısından	245
3. Türk Hukuku Açısından	247
V. İnternet Alanında Marka İhlallerinin Tespiti İle İlgili Bir Uygulama Önerisi: Sleekcraft Faktörleri.....	248
A. Markanın Gücü.....	250
B. Malların Çeşidi	253
C. Alıcı Kitlelerinin Özellikleri.....	253
D. Fiili Karışıklık İhtimali.....	257
1. Reklamların Niteliği.....	257
2. İlk Merak/İlgi Karışıklığı Teorisi (Initial Interest Confution Theory)	263
E. Malların Yakınlığı	268
F. Ciro Artışı	269
G. Markaların Benzerliği	270
H. Niyet	270
I. İnternet Ortamında Bulunan Fikri ve Sınai Hak Søjelerine Sağlanacak Korunmanın Özel Sınırları	272
1. Özel Mülkiyet.....	272
2. Dijital Ortamda Korumanın Kapsamı	274
4 ŞHUKUKİ BAŞVURU YOLLARI	277
I. Hukuk Davaları.....	277
A. Marka Hakkında Tecavüzün Tespiti Davası.....	277
B. Marka Hakkında Tecavüzün Durdurulması/Önlenmesi Davası	277
C. Marka Hakkında Tecavüzün Refi/Kaldırılması Davası.....	280
D. Maddi/Manevi Tazminat Davası.....	281
1. Maddi Tazminat Davası.....	281
a. Genel olarak.....	281
b. Şartları.....	283
c. Tazminat Miktarının Belirlenmesi	283
2. Manevi Tazminat Davası.....	285

E. İhtiyati Tedbir ve Delil Tespiti	286
1. İhtiyati Tedbir	286
a. İhtiyati Tedbir Yoluyla İnternet Sitelerine Erişimin Engellenmesi Talebi	287
b. Mahkeme Hükümünün İlgililere Tebliği ile Kamuya İlan Yoluyla Duyurulması Talebi	290
2. Delil Tespiti ve Belgelerin İbrazı Mecburiyeti (HMK m. 216 vd.)	290
F. Yetkili Mahkeme - Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi ve Görevli Mahkeme	292
G. Uygulanacak Hukuk	297
SONUÇ	299
TABLolar	303
KAYNAKÇA	307